

Hr Madis Kallas

Minister

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

nr 22 12.09.2023

Eesti Tõusigade Aretusühistu ja Eesti Jahimeeste Seltsi
ühine ettepanek SAKi tõrjumise osas

Lp minister.

Täname teid, et leidsite võimaluse osaleda Eesti Tõusigade Aretusühistu (ETSAÜ), Eesti Jahimeeste Seltsi (EJS) ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi (ReM) ühisel SAKi probleeme käsitleval ümarlaul 5. septembril. Oli meeldiv, et ümarlaud korraldati ReM ruumides.

Nii seakasvatus kui ka jahipidamine annavad olulise panuse toidujulgeolekusse. Sealihatootmine ja töötlemine on ülemaailmse toidusüsteemi oluline osa, mis on oluline toidu- ja sissetulekuallikas paljudele. Tänapäevane olukord on seotud mitmete väljakutsetega, sealhulgas haiguspuhangute, keskkonnaprobleemide ja loomade heaoluga tagamisega. Nendega toimetulemiseks on vajalik kõike hõlmav koostöö, ühise eesmärgi mõistmine ja terviklahenduse leidmine.

Üks ümarlaulu käsitletud teema oli metssealiha realiseerimise küsimus. Tänapäevaks oleme saanud teavet EL liikmesriigilt Saksamaalt, et seal toetab riik rahaliselt SAKi tõrjumise meetmena kõikide metssigade küttimist. See meede on Saksamaal tõenäoliselt olnud abiks SAKi kiire leviku peatamisel. Eestis kompenseeritakse seni ainult emiste küttimist. Meie hinnangul on viimane andnud häid tulemusi ning suurendanud jahimeeste huvi emiste küttimisel ja vähendanud emiste hoidmist.

Kuulsime nõupidamisel, et riigil on kavas tugevdada järelevalvet ja rakendada karistusmeetmeid kohustusliku küttimismahu mittetäitmise eest. Karistusmeetmetel on kindlasti oma koht heade küttimistulemuste saavutamisel, kuid jahimeeste hinnangul on olulisem läbi vaadata ja lahendada tervikahela toimimine. Täna näeme siin olulist kitsaskohta. Nii jahimeeste kui ka seakasvatavate pöördumistes ministriile on tehtud ettepanek leida võimalus realiseerida ulukiliha kokkuostjatel kontrollitud ja terveks tunnustatud sigade värsket liha. Eesti jahimees ei

ole harjunud küttima „prügikasti“ ning nende selleks sundimine tekitab vastuseisu. Võimalus kütitud metssigu realiseerida tõhustaks nende ulukite suuremat küttimist ning pidurdaks SAKi levikut. Sealiha realiseerimise keeld on kehtestatud EL tasemel ning selle siseriiklik muutmine on keeruline ning saime ametnikest aru, et võimatu. Seega tuleb otsida teisi lahendusi.

Jahimehed on arvamusel, et liialt rangete karistusmeetmete rakendamine lähtuvalt küttimistulemusest võib kaasa tuua andmete tahtliku moonutamise ja see nimetatud JOKK-süsteem ei aita kaasa haiguse leviku piiramisele.

Meie ühine ettepanek on leida võimalus toetada riiklikult isendipõhist küttimist nii nagu tehakse Saksamaal või toetada metssealiha kokkuostmist lihatöötajate poolt, mis võimaldab stimuleerida jahimeeste küttimishuvi. EJSi viimase aja kogemusel on Eestis valmistatud metsseakonservid edukalt saadetud abina Ukrainasse. Sellise toetamisskeemi rakendamist võiks ühiselt arutada. See tekitaks jahimeestes suuremat huvi küttimise osas, suurendaks küttimist, ulukiliha kokkuostjad ostaksid lihakehad kokku ja toodaks neist konserve. Neid ei oleks vaja lattu toota vaid saaks saata abina Ukrainasse. EJS on liikmete annetustest finantseerinud metssealiha konservide valmistamist ning saatnud ja saadab neid endiselt abina Ukrainasse.

Toetame koosolekul pakutud eesmärki, et Eesti oleks 2027 seakatkevaba riik. Sellele aitab kaasa metssigade küttimine, vaktsiini kasutuselevõtt ja teised katku vastu võitlemisele suunatud meetmed.

Hoiame ja viime koos ellu Eesti lihasektori visiooni, mis on mitmekesise toodanguga, jätkusuutlik, loodus- ja elukeskkonda väärtustav, tagab isevarustatuse ja on suunatud ekspordi kasvatamisele turuniššides. Seame eesmärgiks sealihale lisandväärtuse andmise ja kodumaise tooraine kasutamise suurendamine.

Lugupidamisega

Anu Hellenurme

Margus Puust